

БИЗНЕС ПЛАН

БИС/ТК 79

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

1 БИЗНЕС СРЕДА НА БИС/ТК 79

1.1 Описание на бизнес средата

Следните политически, икономически, технически, регулаторни и социални фактори описват бизнес средата на сектора, свързан с областта на БИС/ТК 79, които могат да повлияят значително на процеса на разработването и на съдържанието на стандартите:

Електроенергетиката е от ключово значение за всички страни. Глобалните пазари изискват международни стандарти за производство, пренос, ефективно използване и управление на електроенергията. Европейските стандарти следват международните стандарти на IEC чрез Дрезденското/Франкфуртското споразумение, когато е уместно.

Относно факторите, които могат да повлияят на бизнес-средата, може да се отбележат здравни или екологични въпроси, свързани с промишления сектор, продуктите, материалите и практиките, свързани с поддържането и с техническия надзор, достигнатото ниво на техниката в областта на поддържането, нови или очаквани технологични промени и значителни нововъведения, например използването на интернет като общ инструмент за подпомагане на всички дейности по поддържането и сигурността, категории заинтересовани страни (промишленост, управление, обществени групи, инвеститори, кредитни институции, служители, клиенти, доставчици, изпълнители, медии, потребители, застрахователи), проблеми и цели на съответните заинтересовани страни, ново възприемане на критериите за устойчивост (икономическа, технологична, екологична и човешка).

Освен това, ако до неотдавна се смяташе, че ресурсите са неограничени и че въздействието върху околната среда може да продължи да бъде неконтролирано, сега се приема за естествена необходимостта да се следят отблизо най-вече производствените процеси.

Няма тенденция в краткосрочен и средносрочен план за фундаментални промени по отношение на технологията. Все пак има детайлно развитие, за да се оптимизират пространството, първоначалните инвестиционни стойности и оперативните разходи, да се въведат нови изолационни газове с намалено въздействие върху околната среда, да се насърчи DC оборудване (DC GIS и DC GIL). Бързото променяне на електроенергията, по-специално възобновяемите енергийни източници, води до нови изисквания на високоволтовите комутационни и контролни устройства, въвеждане на повече цифрова технология и мониторинг в подстанцията. Това неминуемо ще повлияе на съществуващите европейски стандарти. В този контекст трябва да се следват изискванията на ЕС, заложи в директиви и регламенти.

Стандартите допринасят за намаляване на въздействието върху околната среда например с използване на разпределителни уредби за високо напрежение при увеличаване на тяхната енергийна ефективност чрез насърчаване на количествено определяне на тяхното въздействие върху околната среда през целия им жизнен цикъл. Като ключов елемент във веригата на доставка на електроенергия, например разпределителните и контролните устройства, играят важна роля и в бъдещите интелигентни мрежи. Следователно, техническото и законодателното развитие на въпросите, свързани с мрежата, трябва да

бъде внимателно наблюдавано и оценено по отношение на поддържането на съществуващите или разработването на нови стандарти. На нивото на предаване се увеличават номиналните токове на късо съединение и структурата на мрежата се променя в застаряваща европейска мрежа.

Дейността на БИС/ТК 79 е стандартизация в областта на електроенергетиката в направленията:

- енергиен мениджмънт и енергийна ефективност;
- комутационна апаратура за напрежения над 1 кV;
- силови трансформатори;
- апаратура за измерване на електрическа енергия;
- въздушни електрически линии;
- ВЕИ - фотоволтаични системи и вятърни турбини.

Съответните огледални европейски комитети са:

CLC/TC 8X *Аспекти на системите за захранване с електрическа енергия*

CLC/TC 11 *Въздушни линии с напрежение над 1 кV променливо напрежение и 1,5 кV постоянно напрежение*

CLC/TC 13 *Апаратура за измерване на електрическа енергия и управляване на товари*

CLC/TC 14 *Силови трансформатори*

CLC/TC 17AC *Комутационни апарати за високо напрежение*

CLC/SR 23K *Енергийно ефективни електрически продукти*

CLC/SR 27 *Индустриални електронагревателни съоръжения и електромагнитна обработка*

CLC/SR 28 *Координация на изолацията*

CLC/SR 32 *Предпазители*

CLC/SR 32A *Предпазители за високо напрежение*

CLC/SR 36 *Изолатори*

CLC/TC 36A *Прходни изолатори*

CLC/SR 36B *Изолатори за линии високо напрежение*

CLC/SR 36C *Изолатори за подстанции*

CLC/SR 37 *Катодни отводители*

CLC/TC 38 *Измервателни трансформатори*

CLC/SR 42 *Изпитвания на високи напрежения*

CLC/TC 57 *Управление на електроенергийни системи и свързан с тях обмен на информация*

CLC/SR 68 *Магнитни сплави и стомани*

CLC/SR 73 *Токове на късо съединение*

CLC/TC 78 *Устройства и инструменти за работа под напрежение*

CLC/TC 82 *Фотоелектрически енергийни системи*

CLC/TC 88 *Вятърни турбини*

CLC/TC 94 *Релета с две състояния*

CLC/SR 95X Измервателни релета и защитни съоръжения

CLC/SR 96 Трансформатори, реактори, захранващи блокове и комбинации от тях

CLC/TC 99X Силови инсталации за променливо напрежение над 1 kV a.c. (1,5 kV d.c.)

CLC/SR 114 Морска енергия. Конвертори за енергията на вълни и приливи

CLC/SR 117 Слънчеви термични електростанции

CLC/SR 120 Системи за съхранение на електроенергия

CLC/SR 122 Предавателни системи за ултрависоко, УВН, променливо напрежение

ISO/TC 301 Енергиен мениджмънт и енергийни спестявания

CEN/CLC/JTC 14 Управление на енергията и енергийна ефективност в рамките на стратегията на енергоснабдяването

CEN/CLC/JTC 2 Енергетика

Европейските стандарти се въвеждат като национални стандарти по силата на пълноправното членство на БИС в Европейските организации по стандартизация CEN и CENELEC.

1.2 Количествени индикатори на бизнес средата

Поради твърде големия и разнообразен обхват на дейността на ТК79 *Електроенергетика* няма и не може да бъдат представени единни количествени показатели.

2 ПОЛЗИ, ОЧАКВАНИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА БИС/ТК 79

Наличието на стандарти в областта електроенергетика ще помогне на заинтересованите страни да постигнат:

- развиване и прилагане на структуриран подход и стандартизирани процедури за управление на процесите, свързани с енергийната ефективност, производството и преноса на електроенергия;
- поддържане на програми за събиране, анализ, управление и комбиниране на данни, информация, знания и умения в подкрепа на конкурентоспособността;
- създаване на инструмент за засилване и укрепване на имиджа и репутацията на организациите;
- подпомагане на развитието и конкурентоспособността на българската икономика в условията на нарастваща европейска икономическа интеграция;
- хармонизиране на националните стандарти с европейските за повишаване качеството на продуктите, процесите и услугите и постепенно премахване на техническите бариери пред търговията;
- подпомагане на българското и европейско законодателство да защитават интересите на производители/доставчици на услуги и потребители чрез осигуряване на единни общоприети изисквания, характеристики, правила, норми и процедури, които да послужат за оценяване на съответствието;
- възможности за заинтересованите страни да развият и усъвършенстват подходящи за целта мерки в съответствие със стратегията на ЕС в областта, включително изпреварващо запознаване с тенденциите на развитие;
- улеснено договаряне между бизнес-партньори и потребители при използване на общия език на стандартите и

- подобряне на технологичния трансфер между заинтересованите страни на национално, европейско и международно ниво;

3 УЧАСТИЕ В ДЕЙНОСТТА НА БИС/ТК 79

Членуването в Българския институт за стандартизация е доброволно. Членове на БИС могат да бъдат юридически лица, които желаят да подкрепят дейността по националната стандартизация и са съгласни да спазват устава на БИС. В работата на Техническите комитети вземат участие упълномощени представители на членовете на БИС, които ги представляват по всички въпроси, свързани с дейността по стандартизация.

4 ЦЕЛИ НА БИС/ТК И СТРАТЕГИИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ

4.1 Определяне на целите на БИС/ТК 79

Първостепенна задача на техническия комитет е активно участие в разработването на национални, европейски и международни стандарти в областта на електроенергетиката. ТК 79 спазва и подкрепя европейските дейности, свързани със стандартизацията в областта на електроенергетиката, за да осигури наличието на стандарти, подходящи за покриване на съществените изисквания на съответните европейски директиви (например за EMC). Интерфейсите на електроенергийните системи към свързаното оборудване изискват сътрудничество и с други комитети по стандартизация.

Главната цел на техническият комитет по стандартизация БИС/ТК 79 *Електроенергетика* е да въвежда като български европейските стандарти (EN), при необходимост да разработва български стандарти на национално ниво, като не влиза в противоречие с правилата на CEN и CENELEC, да следи и своевременно да разпространява информацията за европейските и международните стандарти в областта на електроенергетиката като се отчитат интересите на всички заинтересовани от този процес - членове на БИС.

Целите на БИС/ТК 79 са:

- подпомагане развитието и конкурентоспособността на българската икономика в условията на нарастваща международна икономическа интеграция;
- хармонизиране на националните стандарти с европейските и международни стандарти като предпоставка за повишаване качеството на продуктите, процесите и услугите, и ограничаване и постепенно премахване на техническите бариери пред търговията;
- подпомагане на българското и европейско законодателството по отношение опазване и подобряване качеството на живот и здравето на хората, създаване на безопасни условия на труд, опазване на околната среда, защита на критична инфраструктура, защита интересите на производители и потребителите чрез осигуряване на единни общоприети изисквания, характеристики, правила, норми и процедури, които да послужат за целите на оценяването на съответствието;
- анализ на наличния фонд от стандарти в областта на електроенергетиката и оценяване на необходимостта от разработване на стандарти на национално ниво и предлагане на теми за включването им в работната програма на БИС/ТК 79 *Електроенергетика*;
- оценяване необходимостта от превод на публикувани стандарти на български език.

За постигане на горните цели БИС/ТК 79 *Електроенергетика* се ръководи от следните общоприети принципи:

- правото на доброволно участие и принос на всички заинтересовани страни при разработване и приемане на български стандарти;

- консенсус на участниците в работата по стандартизация по отношение на техническото съдържание на стандартите;
- доминиране на обществените интереси над личните интереси на участниците в работата по стандартизация;
- прозрачност в работата и предоставяне на възможност за достъп на обществото до българските, европейските и международните стандарти;
- взаимосвързаност на българските стандарти, отразяване на достигнатото ниво на науката и технологиите в областта на национално и европейско ниво;
- спазване правилата на европейските и международни организации по стандартизация.

Финансови средства за покриване на работната програма на БИС/ТК:

- Членски внос в БИС/ТК;
- Фонд за целево финансиране дейността на техническите комитети при БИС;
- Други (в т.ч. спонсорство и дарение)

4.2 Идентифициране на стратегиите за постигане целите на БИС/ТК 79

Привличане на нови членове и експерти в работата на ТК 79 ще осигури активно участие в разработването на национални, европейски и международни стандарти и стандартизационни документи при отчитане на очакваните ползи от тяхното прилагане както пряко - по отношение на професионалната насоченост, така и косвено - по отношение на развитието на българската икономика. Това ще ускори процесите на стандартизация на принципите в областта с оглед хармонизиране на дейността в рамките на ЕС и развитие на конкурентоспособността в областта на електроенергетиката чрез внедряване на добри практики.

ТК 79 функционира с консенсус и поддържа обмена с други технически комитети, както и следи развитието на електроенергийните системи, съответните технически национални нормативни документи и европейски регламенти и дейностите на участващите технически комитети, за да се предприемат необходими действия, ако това се налага.

В процеса на своята работа, БИС/ТК 79 *Електроенергетика* взема решения като отчита факторите, влияещи на средата, така че създаваните стандарти да са максимално полезни за българските институции, организации, /доставчици на услуги, фирми и потребители, независимо от тяхната големина или предмет на дейност.

В процеса на своята дейност ТК 79 непрекъснато ще преразглежда и поддържа съществуващите стандарти, ще изучава и анализира водещи (най-добри) практики, модели, системи и процедури в областта електроенергетиката (бенчмаркинг), ще се разработват нови (или преработват съществуващи национални) стандарти, ако възникне технологична необходимост, ще се работи за установяване на контакти и осъществяване на връзки между национални, европейски и международни институции/организации/фирми и консултиране със заинтересованите страни.”

4.3 Аспекти на околната среда

БИС/ТК 79 отчита европейското и националните законодателства и указания относно екологичните аспекти, свързани с енергийната ефективността и вредните емисии. По време на подготовката и преразглеждането на нова работна тема винаги се осмисля въздействието върху околната среда. Следват се политиките на Европейския съюз по отношение на общите и значимите аспекти на околната среда, правните и други изисквания, общите и конкретните цели за опазване на околната среда.

Характерът на високоволтовите комутационни апарати, устройства и съоръжения и съоръженията за пренос и разпределение на електрическа енергия предполага почти всички компоненти и структурни елементи и възли да могат да бъдат рециклирани. Самите процеси на превключване не причиняват вредни емисии. Въпреки това се полагат усилия да се избегне използването на материали, които могат да причинят токсични странични продукти.

Замяната на SF6, например, в случаите, когато е уместно, е обект на разследване в теренни изпитвания и ще окаже въздействие върху бъдещите съоръжения и сглобки за разпределителни устройства.

Високата производителност и качество на продуктите, следващи стандартите на CENELEC, ги прави най-екологичното решение за пренос и разпределение на електроенергия.

5 ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РАБОТНАТА ПРОГРАМА НА БИС/ТК 79

Основният риск за своевременното завършване на работните програма е постепенното намаляване на броя експерти, желаещи да участват в работата по проектите. До това води недооценяването на такива ползи от участие в работата на ТК 79 като посочените по-горе. От друга страна, свързаното с това влошаване на финансовото състояние на техническия комитет води и до невъзможност за активно участие на неговите членове в работата на съответните технически комитети в обхвата на ТК 79 на европейско ниво и възможност за пряко разработване на новите европейски стандарти.